

STICHTING BEWONERSBELANGEN BUNGALOWPARK DE BOUSBERG

Secretariaat: Boslaan 20 6371 CP Landgraaf E-mail: holdingbastiaans@planet.nl

Landgraaf, 17 september 2007

College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 31000
6370 AA LANDGRAAF

Betreft: **bezwaar woningbouwproject “De Bousberg”**
Ons kenmerk: MSB/27028 v3

Geacht College,

Op 29 augustus 2007 heeft de Stichting Bewonersbelangen Bungalowpark De Bousberg (verderop “Stichting” genoemd) bezwaar geuit tegen de volgende besluiten:

1. Bouwvergunning fase 1 No. 2007-0287 als bedoeld in artikel 40 en artikel 56a van de Woningwet. Datum verzending vergunning 13 augustus 2007;
2. Besluit tot het verlenen van vrijstelling ex art. 19, tweede lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor het woningbouwproject “De Bousberg”. Opgemerkt wordt dat op grond van het bepaalde in artikel 49, vijfde lid van de Woningwet, de verlening van de planologische vrijstelling voor de mogelijkheid van bezwaar (beroep) ingevolge hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht geacht deel uit te maken van de beschikkingen waarop zij betrekking heeft, in casu is dit de verleende bouwvergunning ‘eerste fase’ (art. 56a van de Woningwet) d.d. 31 juli 2007 in verband met de realisatie van 88 woningen;
3. verleende kapvergunningen aan PRM namens Bousberg Ontwikkeling B.V. voor de kap van 142, 336 en 193 in respectievelijk fase 1, 2 en vier op de locatie plaatselijk bekend als voormalig vakantiepark “De Bousberg”.

In genoemd bezwaar is aangegeven dat een onderbouwing volgt. Deze onderbouwing is hieronder opgenomen.

Algemeen

Op 2 augustus 2005 heeft Sendec PRM projectontwikkeling een bouwaanvraag / een aanvraag tot vrijstelling van het vigerend bestemmingsplan ex art. 19, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening ingediend. Dit voor de realisatie van 97 woningen op de locatie plaatselijk bekend als vakantiepark ‘De Bousberg’, kadastraal bekend als gemeente Nieuwenhagen sectie A nummers 1192, 1609, 2173 t/m 2175, 3329, 3771 t/m 3774, 3829 en kadastrale gemeente Schaesberg sectie E nummers 832 en 1295.

De gemeenteraad heeft op 15 september 2005 besloten om ten behoeve van de realisatie van het onderwerpelijke woningbouwproject toepassing te geven aan het bepaalde in art. 19, eerste lid, juncto art. 19a, vierde lid e.v. van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Eerder genomen stappen

Eerder is – via de Bewonersvereniging Woonwijk De Kakert (BWK), gebruik gemaakt van de mogelijkheden om bedenkingen te uiten tegen de structuurvisie 2002 (d.d. februari 2003), waarin aangekondigd is dat op het voormalige campingterrein “De Bousberg” circa 80 woningen gebouwd gaan worden. In het structuurplan is – ondanks genoemde protesten tegen de bebouwing – dit aantal verhoogd naar 110 woningen.

Op 15 juli 2005 heeft de voormalige voorzitter van de (naderhand gevormde) stichting gebruik gemaakt van de mogelijkheid van inspraak inzake genoemd bouwplan. Op 22 november 2005 is door de stichting gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zienswijze kenbaar te maken.

De stichting is van mening dat de gemeentelijke reactie op genoemde zienswijze onvoldoende is en maakt derhalve gebruik van de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen deze plannen.

De Nota Ruimte en Provinciale kaders

De Nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen. De nota bevat, in overeenstemming met het Hoofdlijnenakkoord van het kabinet, de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. In de Nota Ruimte wordt het nationaal ruimtelijk beleid vastgelegd tot 2020, waarbij de periode 2020-2030 geldt als doorkijk naar de lange termijn.

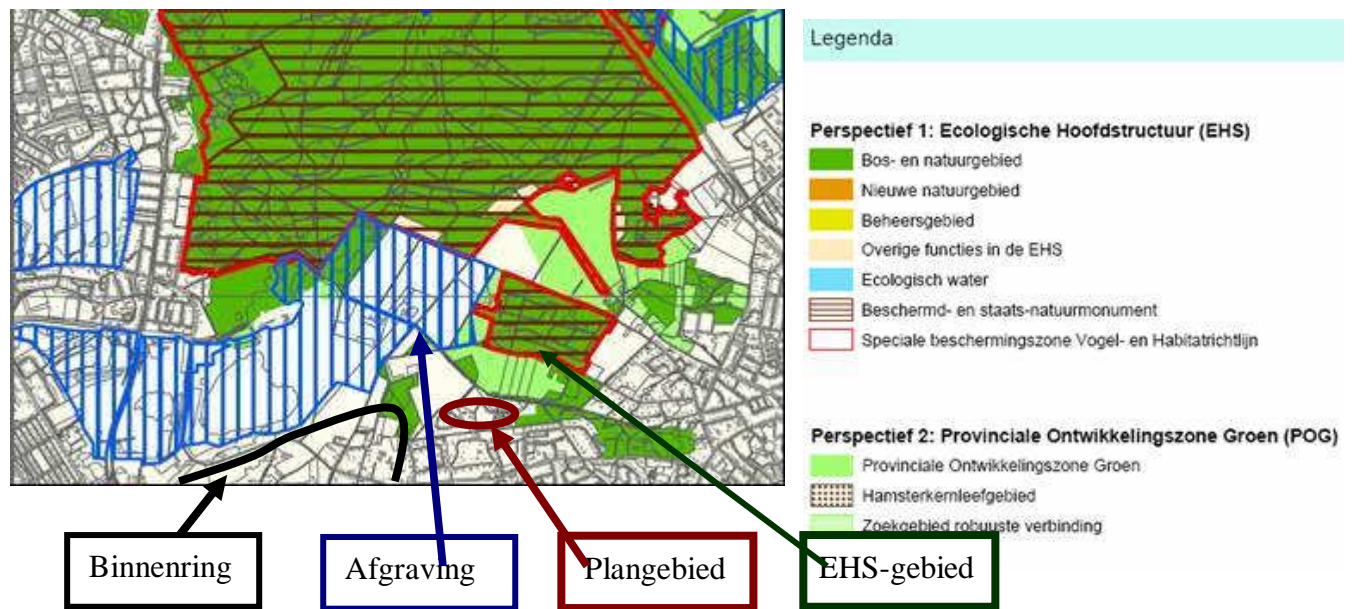
De Nota Ruimte is op 27 februari 2006 formeel in werking is getreden, bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen

In de nota is ten aanzien van beschermde natuurgebieden het volgende opgenomen: *“In of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden geldt het ‘nee, tenzij’-regime. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. In dat geval moet de initiatiefnemer maatregelen treffen om de nadelige effecten weg te nemen of te ondervangen, en waar dat niet volstaat te compenseren door het realiseren van gelijkwaardige gebieden, liefst in of nabij het aangetaste gebied. Het bevoegd gezag ziet erop toe dat dit ook werkelijk gebeurt.”*

Het plangebied ligt op 250 meter afstand van de Ecologische Hoofdstructuur. Gesteld kan derhalve worden dat het plangebied **in de nabijheid** ligt van een beschermd natuurgebied.

Om het plan te realiseren moeten ruim 700 bomen worden gekapt. Daarnaast is aantasting van de natuur (flora en fauna) een feit door de ontgroning (Sigrano). Deze ontgroning zal plaatsvinden tot tegen dit EHS-gebied. Daarnaast wordt in de directe omgeving van het bouwplan de ‘Binnenring’ aangelegd. Door het bouwproject alsmede overige projecten wordt de druk op het kwetsbare EHS-gebied fors verhoogd en is verstoring van het natuurlijk evenwicht evident.

In onderstaand overzicht is het plangebied aangegeven. Daarbij is tevens ingetekend wat de effecten zijn van de zandafgraving alsmede de aanleg van de Binnenring. Helaas spreekt onderstaand figuur voor zich: natuurwaarden staan zeer fors onder druk. Uit dit overzicht blijkt dat de afstand tussen het Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en het plangebied slechts 250 meter bedraagt. Bovendien grenst het plangebied direct aan de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG). De Ecologische Hoofdstructuur en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen maken onderdeel van de Provinciale Ecologische Structuur (PES).

Figuur 1: Plangebied (bron: Provincie Limburg, Plankaart Zuid, vastgesteld door Provinciale Staten op 14 oktober 2005)

Het plangebied grenst tegen de Provinciale Ontwikkelingszone Groen alsmede gebieden die gestempeld zijn als Bos- en natuurgebied. Het POG-beleid is gericht op het versterken en ontwikkelen van natuurwaarden. Dit wordt volgens de stichting niet bereikt door massale bomenkap en het bouwen van huizen aan de grens van een dergelijk gebied.

Uit de Nota Ruimte blijkt dat voor het bouwen in de nabijheid van beschermde gebieden een “nee, tenzij”-regime. Nieuwe plannen mogen uitsluitend gerealiseerd worden als deze het gebied niet aantasten. Uit de reactie van Arcadis van 21 juni 2006 inzake de inhoudelijke reactie op beoordeling Voortoets en Natuurtoets De Bousberg staat op bladzijde 2, 1^e alinea dat de invloed op het Habitatrichtlijngebied bepert zal blijven. De stichting bestrijdt dat deze invloeden beperkt zullen zijn (zie eerder genoemde argumenten en verder betoog).

Nogmaals, de stichting is van mening dat door nog een project uit te voeren in de nabijheid van het EHS-gebied er sprake zal zijn van een ernstige verstoring van het natuurlijk evenwicht.

Uit de Nota Ruimte blijkt dat in dergelijke gevallen het niet toegestaan is om nieuwe plannen te realiseren, tenzij er geen andere alternatieven zijn en sprake is van een groot openbaar belang. Aangezien er afdoende andere mogelijkheden zijn en niet voldaan wordt aan het criterium van openbaar belang, dient het plan afgewezen te worden.

In het gebied huizen c.q. foerageren kwetsbare dieren, waaronder de rosse vleermuis. Pas nadat de raad heeft ingestemd met de bouwplannen, is gebleken dat deze vleermuis in het gebied voorkomt; een soort dat in bijlage IV vermeld is van de RICHTLIJN 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn).

Paragraaf 3.6 van de POL herziening op onderdelen EHS (vastgesteld op 14 oktober 2005), handelt over “STRENG BESCHERMDE SOORTEN”. Onder deze kop staat de volgende tekst opgenomen: *“Het nee, tenzij regime is tevens van toepassing voor het leefgebied van plant- of diersoorten die opgenomen zijn in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of de in het kader van de Flora en faunawet strengst beschermde soorten. Het afwegingskader van de Flora- en faunawet is hier leidend.”*

Aangezien er foeragerende vleermuizen zijn aangetroffen in en rond het plangebied – en niet uitgesloten is dat vleermuizen huizen in genoemd plangebied – is het “nee, tenzij-regime” van toepassing op het plangebied. Immers vleermuizen staan vermeld op genoemde bijlage IV van de richtlijn 92/43/EEG.

Bovendien blijkt dat buiten de PES het huidig beleid “nee, tenzij-regime” geldt voor landschaps- en naturelementen buiten de PES alsmede bos- en natuurgebieden buiten de PES. Een gedeelte van het plangebied valt onder de boswet, waarvoor derhalve ook het “nee, tenzij-regime” geldt.

Aangezien het “nee, tenzij-regime” onverkort van toepassing is op het plangebied – en het plan niet aan de eisen voldoet om in aanmerking te komen voor vrijstelling – is de stichting van mening dat het plan afgewezen dient te worden.

In de nota ruimte staat verder dat: *“Ook buiten beschermde natuurgebieden kent Nederland veel natuur die het waard is om beschermd en ontwikkeld te worden. De helft van de plant- en diersoorten waarover in internationaal verband verplichtingen zijn aangegaan, heeft zijn leefgebied buiten de Ecologische Hoofdstructuur. Doordat overheden onvoldoende op de hoogte zijn van de aanwezigheid van deze soorten, krijgt die vaak pas laat in de planontwikkeling aandacht.”*

Vorenstaande is helaas ook van toepassing op het plangebied. Diverse essentiële onderzoeken zijn helaas nauwelijks verricht in het voortraject. Ook de kwaliteit van de aanvullende onderzoeken laat te wensen over. Bescherming van met name de kwetsbare diersoorten krijgt onvoldoende aandacht. Dat door de bomenkap flora en fauna onherstelbaar wordt aangetast wordt “goedgemaakt” door beperkte herplant (15%) in het plangebied. Evident is dat dit onvoldoende is voor de kwetsbare fauna om te overleven.

De natuur kan zich helaas niet verdedigen; de stichting behartigt niet alleen de belangen van de wijkbewoners, maar eveneens van de spaarzame en kwetsbare natuur.

De stichting is van mening dat slechts gehandeld wordt naar de letter van de wet (wat is verplicht, wat is verdedigbaar) doch niet gehandeld wordt conform de geest van de wet. De wetgever kan immers onmogelijk bedoeld hebben dat natuur wordt opgeofferd voor woningbouw, in een regio waar er sprake is van een overschot aan huizen. Een overschot dat in de komende jaren alleen maar verder zal toenemen.

Juridische strijd is helaas noodzaak

De stichting heeft geruime tijd het standpunt gehanteerd dat volwassen partijen wel tot een compromis zouden moeten kunnen komen. De gevoerde gesprekken tussen stichting, gemeente en projectontwikkelaar hebben echter niet of nauwelijks geleid tot aanpassing van de plannen, met uitzondering van een beperkte afname van het aantal wooneenheden.

Op 8 augustus 2006 heeft de gemeente de stichting schriftelijk geïnformeerd dat de projectontwikkelaar PRM bereid is om deels tegemoetkoming aan de bezwaren, onder de nadrukkelijke voorwaarde dat de stichting de zienswijzen intrekt en schriftelijk verklaart in het vervolg van de procedure geen bezwaren in te zullen dienen. De stichting heeft uiteraard met een dergelijke “carte blanche” niet ingestemd. De stichting acht een dergelijke carte blanche tevens in strijd met de wet en derhalve nietig/vernietigbaar.

De stichting heeft vernomen dat diverse aanvullende onderzoeken en een second opinion is uitgevoerd door c.q. in opdracht van de gemeente en/of projectontwikkelaar. Ondanks herhaaldelijke verzoeken – waarbij tevens een beroep is gedaan op de Wet Openbaarheid Bestuur – is niet tegemoet gekomen aan genoemd verzoek van de Stichting. Diverse afspraken zijn niet nagekomen door de projectontwikkelaar noch de gemeente. Hierbij refereert de stichting o.a. aan de afspraak dat zij in een vroegtijdig stadium betrokken zou worden bij het groenplan/natuurcompensatieplan.

Mede op basis van vorenstaande heeft de Stichting uitgesproken geen vertrouwen meer te hebben op een te bereiken compromis, waarbij de natuur op een adequate wijze gerespecteerd zou worden. De onderhandelingen zijn vervolgens afgebroken en helaas voelt de stichting zich genoodzaakt om juridisch de confrontatie aan te gaan.

Zienswijze op onvolledig plan / Raadsbesluit is nietig c.q. vernietigbaar

In november 2005 heeft de stichting haar zienswijze kenbaar gemaakt. Deze zienswijze hadden betrekking op de toen bekende stukken. Uit deze zienswijze is duidelijk gebleken dat er sprake is van een onvolledig onderbouwd plan. Dit blijkt ook uit het feit dat ná indienen van de zienswijze door of in opdracht van de projectontwikkelaar c.q. gemeente diverse aanvullende onderzoeken zijn verricht. Dit betreft onder andere:

- verkeerstoets woningbouwlocatie Bousberg, 18 augustus 2005;
- verkeersstudie, augustus 2006;
- definitief wateradvies waterschap Roer en Overmaas, 4 oktober 2005;
- vleermuizeninventarisatie 14-15 september 2005;
- resultaten aanvullende veldinventarisaties mei t/m augustus 2006;
- second opinion Van Heukelom-Verbeek, 6 april 2006 en 25 mei 2007;
- luchtkwaliteitsonderzoek, 5 juli 2006;
- inrichtingsplan, 12 juni 2007;
- compensatie Boomweg, 25 mei 2007;
- toelichting kennis voorgenomen velling, 16 juli 2007;
- Archeologische rapportage 267;
- Onderzoek droogteschade Bousberg, 9 november 2006.

Genoemde rapporten bevatten essentiële informatie om een adequaat afgewogen oordeel te vormen over het plan. Op moment van het Raadsbesluit was deze informatie niet aanwezig. Gesteld kan worden dat de gemeenteraad van Landgraaf onvolledig is geïnformeerd over de gevolgen van dit plan. Zo kon de gemeenteraad onmogelijk weten dat er onder andere ruim 700 bomen gekapt zouden moeten worden.

De stichting acht vorenstaande handelswijze in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel (art. 3:2 Awb), waarin is opgenomen dat de overheid een besluit zorgvuldig dient voor te bereiden en te nemen.

De gemeenteraad is door de handelswijze van het college en haar ambtenarenapparaat op het verkeerde been gezet. Indien alle informatie op moment van het raadsbesluit aanwezig zou zijn geweest, zou de raad volgens de stichting een ander besluit hebben genomen en derhalve niet meegewerkt hebben aan de realisatie van een dergelijk – vanuit perspectief van de stichting gezien – verwerpelijk plan.

Gemeenteraad geen ontheffing

De gemeenteraad heeft geen blijk gegeven van een beoordeling of voor de bouw van de woningen een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet is vereist, en zo, ja of deze kan worden verleend.

Dit was ook niet mogelijk, aangezien diverse aanvullende veldinventarisaties pas ná de raadsbehandeling hebben plaatsgevonden. De stichting maakt tegen vorenstaande procedure bezwaar, zeker nu gebleken is dat er beschermde/bedreigde diersoorten op genoemd terrein voorkomen.

Uit de ruimtelijke onderbouwing en bijlagen alsmede de kapvergunningen blijkt dat in het plangebied mogelijk beschermde soorten voorkomen (zie ook kapvergunningen). Het onderzoek waarvan de resultaten in de plantoelichting zijn weergegeven, betreft uitsluitend een verkennende, globale inventarisatie van de flora en fauna op desbetreffende gronden, waaruit niet blijkt of ter plaatse daadwerkelijk beschermde dieren (zoals vleermuizen) huizen. Wel blijkt dat er diverse bijzondere vogelsoorten op het terrein zijn waargenomen, zoals de grote bonte specht, de bosuil, wielewaal, zwarte specht, havik, en de koekoek. Behuizing van deze vogelsoorten zijn wél in kaart gebracht; onduidelijk is echter of deze bomen gekapt gaan worden.

Dat enkel een globaal onderzoek is uitgevoerd is in de gegeven omstandigheden onvoldoende nu uit de stukken blijkt dat de mogelijkheid bestaat dat op of in de directe nabijheid van de thans in geding zijnde gronden (strikt) beschermde soorten voorkomen en voornoemde gronden gezien hun aard ook geschikt zijn als verblijf- of foerageerplaats.

De stichting is van mening dat zij haar zienswijze heeft moeten geven op een onvoldoende uitgewerkt plan. Een plan dat niet voldeed aan de eisen – o.a. van zorgvuldigheid – en derhalve niet ontvankelijk zou moeten zijn verklaard.

De stichting maakt bezwaar tegen de gevolgde procedure en eist een hernieuwde besluitvorming door de raad op dit plan, aangezien informatie aan de raad is achtergehouden om te komen tot een goede afweging; zij acht het genomen raadsbesluit nietig/vernietigbaar.

Door het ontbreken van een adequate en volledige bouwaanvraag (in 2005) wordt de stichting het rechtsmiddel van het indienen van een zienswijze op diverse fronten ontnomen. Dit betekent automatisch dat de stichting uitsluitend bezwaar kan indienen, tegen deze nieuw toegevoegde onderdelen. De stichting maakt hierbij bezwaar tegen deze procedure. Zij eist dat – ten aanzien van de aanvullingen – opnieuw de mogelijkheid wordt geboden om zienswijze kenbaar te maken.

De stichting heeft de gemeente tijdig gewezen op het ontbreken van relevante stukken, hetgeen onder andere blijkt uit het eindverslag inspraak project “woningbouwontwikkeling De Bousberg”, van augustus 2005 (zie o.a. paragraaf 3.1.3 formele gebreken).

Van artikel 19.1 naar 19.2 WRO

Op moment van indienen van het plan door de projectontwikkelaar, viel het onderhavige plan onder artikel 19.1 WRO. Inmiddels is dit regiem volgens de gemeente niet meer van toepassing en kan volstaan worden met de – meer eenvoudige – artikel 19.2 procedure.

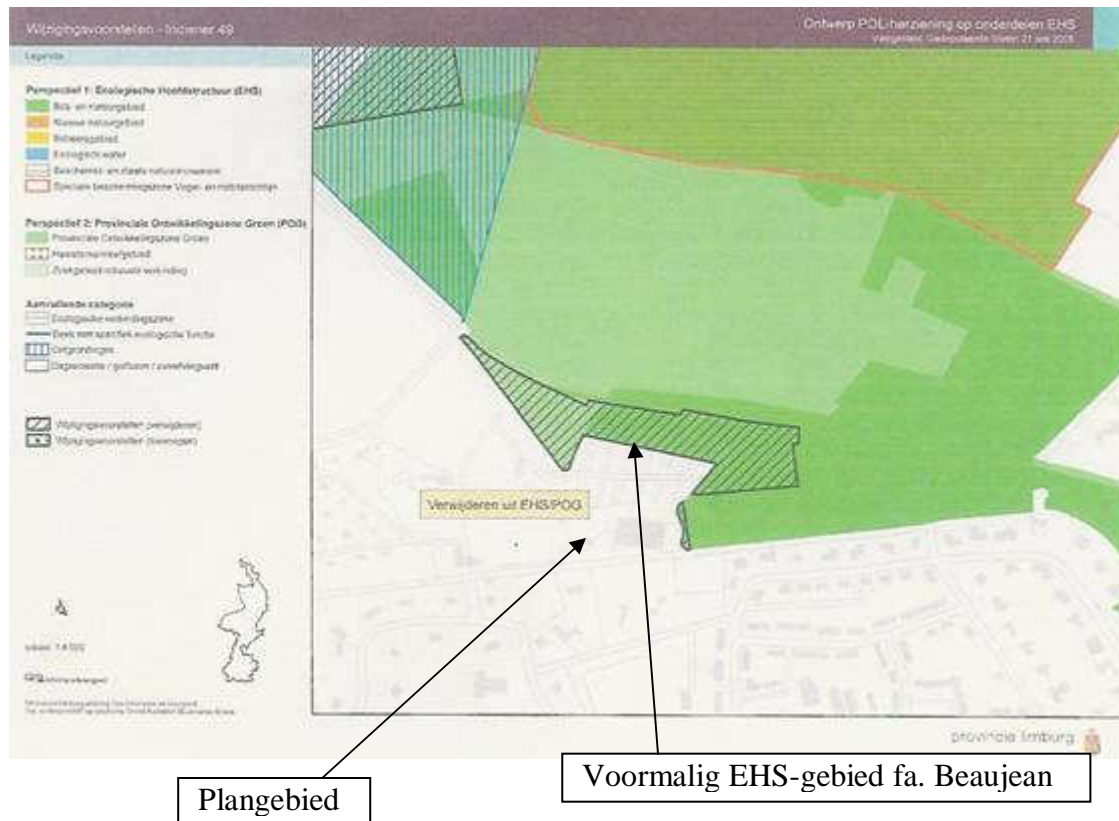
Wijziging EHS-status aangrenzend gebied

De gemeente Landgraaf heeft een verzoek ingediend om de EHS-status van een aan het plangebied grenzend gebied te laten vervallen. Dit verzoek is – zo blijkt nu – gehonoreerd door de provincie. Doordat deze status is vervallen, is het voor de gemeente Landgraaf eenvoudig(er) geworden om in te stemmen met het bouwplan.

Opgemerkt wordt dat genoemd gebied – waar de EHS-status is vervallen – eigendom is van de firma Beaujean. Van de heer Van Oorschot (directeur) van deze firma is vernomen dat door de firma Beaujean nooit verzocht noch toestemming gegeven heeft om de EHS-status van genoemd terrein te verwijderen.

De stichting heeft de indruk dat de gemeente Landgraaf systematisch mogelijke obstakels tegen dit bouwplan heeft weggewerkt. Hierdoor hebben belanghebbende geen/bepaalde juridische mogelijkheden om tegen het bouwplan te procederen.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat er door de gemeente (=code indiener 49) een verzoek is ingediend bij de Provincie Limburg om de EHS/POG-titel op een aangrenzend gebied te laten vervallen (zie POL-herziening, 21 juni 2005).

figuur 2: EHS-intrekking

Bovendien staat in de Nota “Bestuurlijk standpunt over bedenkingen en adviezen POL-herziening op onderdelen EHS, POL-aanvulling Nationaal landschap Zuid-Limburg Besluit ecologische hoofdstructuur ten behoeve van de Wet ammoniak en Veehouderij”, vastgesteld door Gedeputeerde Staten Maastricht, 6 september 2005 en 4 oktober 2005, de volgende tekst:

De heer Oaurani, namens gemeente Landgraaf (nr. 85)

Een drietal onduidelijkheden:

- 1. Vakantiepark de Bousberg; dagrecreatieve bestemming op basis van huidige POL, in de herziening wordt dit EHS. Verzoek om dit aan te passen aan de feitelijke situatie.*
- 2. Ten noorden van dit gebied ligt de Sigranogroeve; In het kader van bestemmingsplanprocedure Brunsummerheide heeft een ruil plaatsgevonden; het ontgrondingsgebied is geschrapt.*
- 3. De locatie aan de Europaweg Noord wordt in de herziening aangeduid als ontgrondingslocatie, de gemeente ziet dit echter als een strategische reserve voor woningbouw na 2015.*

(zie ook:

http://www.limburg.nl/upload/pdf/POL_herzEHS_aanvullNatLandsZdLimburg_bedenkingen_nota.pdf)

Uit vorenstaande blijkt dat de Provincie in eerste instantie van mening is geweest dat het gebied bestempeld dient te worden als Ecologische Hoofdstructuur. De stichting is en blijft van mening dat er op onterechte gronden c.q. onethische aspecten er geen artikel 19.1 procedure, maar 19.2 procedure gevolgd kan worden en maken hier bezwaar tegen. Wellicht ten overvloede: De stichting is van mening dat artikel 19.1 WRO de enig juiste basis vormt.

POL-typologie

In de Ruimtelijke onderbouwing van juli 2007 is opgenomen dat het plan gesitueerd is binnen de grens “Stedelijke bebouwing” (perspectief P9) en deels als “Stedelijke ontwikkelingszone (Perspectief P8)”. Dit gebruikt de gemeente in belangrijke mate als argument dat op dit moment volstaan kan worden met de eenvoudige artikel 19.2 procedure.

Op 13 oktober 1999 en 20 oktober 1999 heeft de gemeenteraad kenbaar gemaakt dat het plangebied onlosmakelijk deel uitmaakt van het bestemmingsplan Brunssummerheide. In haar publicatie staat letterlijk:

“In het bestemmingsplan door de raad bij de vaststelling van een ambtshalve wijziging aangebracht ten opzichte van het ontwerp-bestemmingsplan en wel in die zin dat binnen de bestemming woondoeleinden 1 (artikel 9 lid III) uitdrukkelijk is bepaald dat nieuwbouw van woningen niet is toegestaan.”

De Brunssummerheide is – zoals breed bekend – een kostbaar natuurgebied. Dit blijkt ook uit het feit dat de Provincie Limburg voorgesteld heeft dit gebied als EHS aan te merken. De stichting maakt bezwaar tegen de mogelijkheid om een dergelijk kwetsbaar gebied te bebouwen zonder de mogelijkheid om een artikel 19.1 WRO procedure te volgen.

Bomenkap

In de aangepaste ruimtelijke onderbouwing (art. 19.2 WRO) is opgenomen dat goede bomen waar mogelijk gehandhaafd blijven en slechte bomen worden gekapt. Uit de kapvergunning blijkt dat in fase 1, 2 en 4 totaal maar liefst 671 bomen gekapt worden (dit aantal is dus exclusief fase 3). Deze kap staat in schril contrast met hetgeen in de ruimtelijke onderbouwing wordt gesuggereerd. Hieronder is een aantal passages hierover uit de ruimtelijke onderbouwing opgenomen:

“de natuur wordt gerespecteerd”, “woningen zijn te gast in het landschap” en “verbetering en instandhouding van het landschap”.

De planmakers zijn er blijkbaar niet in geslaagd om de bomen “waar mogelijk” te handhaven. Dit resulteert derhalve in een kaalslag van het gebied, waar ruim 700 bomen (inclusief fase 3) zullen verdwijnen.

De stichting maakt bezwaar tegen deze massale bomenkap en het feit dat er onvoldoende rekening gehouden is met de mogelijkheid om bomen te handhaven.

	totaal te kappen	waarvan slechte / minder goede Kwaliteit	percentage slecht / minder goed
fase 1	142	129	91%
fase 2	336	272	81%
fase 4	186	154	83%
Totaal	664	555	84%

Tabel 1: bomen van slechte/minder goede kwaliteit

Een dergelijk hoog percentage van bomen van slechte/minder goede kwaliteit – maar liefst 84 procent – is onwaarschijnlijk hoog. Als een dergelijk percentage representatief is voor de natuur in Nederland, is er geen argument meer om een natuurgebied te handhaven. De stichting bestrijdt dit cijfer en maken hier derhalve bezwaar tegen.

Een adequate onderbouwing en normering van hetgeen verstaan wordt onder bomen van slechte kwaliteit c.q. bomen van minder goede kwaliteit ontbreekt in zijn geheel. Hierdoor is het onmogelijk om de onderzoeksresultaten kritisch te beoordelen. De stichting maakt bezwaar tegen deze slechte onderbouwing.

Ten aanzien van de kwaliteit van het verrichte onderzoek plaatst de stichting eveneens haar bedenkingen, aangezien 12 bomen aangemerkt zijn als “onbekend soort”.

Uit de bijlagen bij de kapvergunning blijkt dat van de 664 bomen in totaal 261 eiken/beuken/kastanjabomen worden gekapt (exclusief onbekende bomen). Bomen waarbij zeker niet volstaan kan worden met vervanging door 18/20 bomen. Als er al gekapt en herplant wordt, acht de stichting een compensatiefactor van 1,5 in het plangebied als minimum. De stichting maakt bezwaar tegen de te lage compensatie in het plangebied.

	totaal te kappen	aantal eiken/beuken** en kastanje
fase 1	142	41
fase 2	336	164
fase 4	186	56
Totaal	664	261

** exclusief “onbekend soort”

Tabel 2: waardevolle bomen

Van de 664 gekapte bomen zullen er 235 herplant worden binnen het gebied. Dit is slechts 35% van het huidige aantal bomen. Indien rekening gehouden wordt met het feit dat één volwassen boom – stamdoorsnede veelal meer dan 30 cm – vervangen wordt door een kleine 18/20 boom, vindt slechts compensatie plaats voor circa 14%.

Berekening compensatie van slechts 14%

De oppervlakte van een stam met een doorsnede van 30 cm is: $3,14 \times 15^2 = 707 \text{ cm}^2$

De oppervlakte van een 19 cm doorsnede boom bedraagt: $3,14 \times 9,5^2 = 283 \text{ cm}^2$.

Te kappen:	664 bomen x 707 cm ² = 469,4 m ²	} $\frac{66,5}{469,4} = 14 \%$
Herplant in gebied:	235 bomen x 283 cm ² = 66,5 m ²	

Evident is dat een dergelijke lage compensatie in het plangebied onherstelbare schade impliceert aan flora en fauna. Hierdoor zal de flora haar toevlucht zoeken in het nabijgelegen (EHS)gebied, waardoor de druk op dit gebied aanzienlijk toeneemt.

	totaal te kappen	herplant in gebied	netto afname
fase 1	142	76	66
fase 2	336	110	226
fase 4	186	49	137
Totaal	664	235	429

Tabel 3: herplanting

Volgens de stichting doet de kap van de bomen in onaanvaardbare mate afbreuk aan ter plaatse aanwezige natuur- en milieuwaarden, landschappelijke waarden, cultuurhistorische waarden en waarden voor recreatie en leefbaarheid.

Vleermuizen

In de ruimtelijke onderbouwing staat verwoord dat er – naast de vleermuizeninventarisatie in de nacht van 14 op 15 september – een zestal aanvullende veldonderzoeken hebben plaatsgevonden in de periode mei t/m augustus 2006.

Gedurende genoemde periode van aanvullend veldonderzoek hebben slechts gedurende twee avonden/nachten aanvullende onderzoeken plaatsgevonden naar vleermuizen. In totaal zijn er dus slechts drie waarnemingen verricht. Tijdens de aanvullende onderzoeken zijn iedere nacht nieuwe soorten gesignaleerd. Daarbij geven de onderzoekers ook nog aan dat er gedurende één nacht “vermoedelijk vanwege de relatief koude nacht”, weinig vleermuizen zijn. Ook de conclusie in de ruimtelijke onderbouwing dat de vleermuizen geen duidelijke vliegroutes hebben en er geen kolonies te verwachten zijn, wordt door de zeer beperkte waarnemingen door de stichting als niet afdoende onderbouwd beschouwd.

Gesteld kan worden dat het aanvullend onderzoek hierdoor geen/weinig waarde heeft. De eerder geplaatste opmerking door de stichting – zie zienswijze – dat er onvoldoende kwantitatief en kwalitatief vleermuizenonderzoek is verricht, blijft onverkort van kracht.

In/rond het plangebied o.a. de rosse vleermuis is geconstateerd. Dit is door de onderzoeker verwoord in bijlage 12 bij de ruimtelijke onderbouwing. Onderzoeker geeft tevens aan dat de inventarisatiegegevens zijn verstuurd naar VVZ (nationale en internationale zoogdiervereniging).

Volgens VVZ gaat het niet goed met de vleermuizen in Nederland. Diverse soorten zijn erg zeldzaam. Van de 21 soorten vleermuizen die er in Nederland zijn gevonden, zijn vijf soorten erg zeldzaam. Tenminste vijf andere soorten zijn de afgelopen vijftig jaar erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Eén van de oorzaken van het afnemen van de populatie is het kappen van bomen. Ook veranderingen in het landschap hebben een negatief effect, doordat jachtgebieden en vliegroutes verdwijnen.

Doordat vleermuizen in grote groepen leven heeft een "ongeluk" op of rond een kolonieplaats grote gevolgen voor de vleermuisstand in een groot gebied. Een vleermuis krijgt meestal maar één jong per jaar. Daardoor duurt het erg lang voor een groep weer over zo'n tegenslag heen is. (Deze en de vorige alinea zijn ontleend uit de site van VVZ).

Deskundigen – zie o.a. www.vleermuisnet, een initiatief van VVZ – geven aan dat bijvoorbeeld genoemde rosse vleermuis huisvest in holle bomen (zoals uitgerot spechthol). De rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) is een van de grootste vleermuissoorten van West-Europa, met een gewicht van rond de dertig gram en een spanwijdte van 32-40 cm. De naam houdt verband met de kleur van de vacht, die roodbruin (rossig) is. De rosse vleermuis is in West-Europa een uitgesproken boombewonende soort. Ons land is dan ook van groot belang voor deze soort. Over de periode 1986-1993 werd de populatie rosse vleermuizen in Nederland geschat op slechts 6000-8000 dieren.

De verblijfplaats van deze vleermuizen is – zoals aangegeven – veelal een uitgerot hol in een boom. Dergelijke bomen zullen – gezien de rotting – veelal als “slechte kwaliteit” zijn aangemerkt. In de toelichting op de kapvergunning blijkt dat slechts enkele bomen van slechte kwaliteit met dit doel gehandhaafd blijven.

Dit betekent dus dat het zeer waarschijnlijk is dat verblijfsplaatsen van vleermuizen gekapt gaan worden. Een herplanting van 18/20 bomen betekent dat deze vleermuis niet meer kan overleven in genoemd gebied, vanwege het ontbreken van adequate behuizing.

Ook de grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) huist veelal in bomen. Dit soort komt verspreid door Nederland voor maar nergens in grote aantallen. De soort is sterk gebonden aan kleinschalig landschap en bosgebieden. Juist dit kleinschalig bosgebied – het huidig plangebied – verdwijnt door de massale bomenkap

De waargenomen laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) jaagt vooral in de beschutting van opgaande elementen, zoals bosranden, heggen en lanen, op 5 - 10 m. hoogte maar soms ook wel hoger tussen de boomtoppen. Door de massale kap verdwijnt deze bescherming, waardoor ook de overlevingsmogelijkheden voor dit soort sterk afnemen.

Het ontbreken van een adequaat onderzoek naar de verblijfplaats van vleermuizen acht de stichting een ernstig hiaat in het onderzoek, temeer omdat vleermuizen sinds 1973 bij de wet zijn beschermd, waaruit blijkt dat vleermuizen niet verontrust of verstoord mogen worden.

Door genoemde bomenkap zal verstoring evident zijn alsmede verblijfplaatsen worden beschadigd. Er is geen adequaat onderzoek uitgevoerd naar de verblijfplaats van deze vleermuizen. Dit achten de stichting een ernstige tekortkoming in de ruimtelijke onderbouwing en bijlagen.

Opgemerkt wordt dat slechts voor een deel van deze verbodsbepalingen ontheffing mogelijk is. De stichting is van mening dat een vrijstelling absoluut niet aan de orde kan zijn, gezien het voorkomen van de vleermuizen op de bijlage IV-lijst van de Europese Habitatrichtlijn alsmede andere relevante wetgeving, zoals de Flora- en Faunawet (tabel 3), het Besluit Beschermde Diersoorten, het Natuurbeleidsplan (vleermuizen zijn aandachtsoorten), de Rode lijst van bedreigde en kwetsbare zoogdieren in Nederland, de Conventie van Bern en the Bat's agreement.

Indien er al gekapt gaat worden, dient onderzocht te worden bomen als verblijfplaats worden gebruikt door aanwezige deskundigen (bijvoorbeeld specialisten van het VZZ). De periode waarin niet gekapt dient te worden, is volgens deskundigen ruimer dan op de kapvergunning aangegeven. Bij aanwezigheid van vleermuizen kan het beste gekapt worden in de periode tussen half september en half oktober (buiten kwetsbare periodes).

In het najaar dient geïnventariseerd te worden of de te kappen bomen gebruikt worden als paarplaats. Voordat de boom wordt gekapt moet grondig gecontroleerd worden of er nog vleermuizen in holtes aanwezig zijn.

Rosse vleermuizen gebruiken het gehele jaar verblijfplaatsen in bomen. Het volstaat derhalve niet om in een dergelijke situatie uitsluitend te kappen buiten het broedseizoen, aangezien verstoring ook dan aan de orde zal zijn.

Bescherming volgens EEG richtlijn

Microchiroptera (vleermuizen) staan vermeld op bijlage IV van de **RICHTLIJN 92/43/EEG** inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn).

In de ruimtelijke onderbouwing is opgenomen dat er een vrijstelling is ten aanzien van de overige beschermde soorten ten aanzien waarvan verboden handelingen te verwachten zijn op basis van de nieuwe AMvB artikel 75 van de flora- en faunawet.

In genoemd AMvB artikel 75 lid 6 staat echter:

Onverminderd het vierde lid, worden voor soorten genoemd in bijlage IV van de richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206), voor soorten vogels als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, en voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beschermde inheemse dier- of plantensoorten vrijstelling of ontheffing slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat:

- a. ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;*
- b. teneinde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal van bij die maatregel aan te wijzen soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben of,*
- c. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.*

Aangezien er andere oplossingen zijn om woningbouw in Landgraaf te realiseren – o.a. voormalig Peter van de Markt terrein – is de stichting van mening dat op grond van bovenstaande geen vrijstelling voor het gebied verleend kan worden.

Op grond van artikel 16 van de Habitatrichtlijn kan een ontheffing voor de in bijlage IV opgesomde soorten, waarvan in onderhavig geval sprake is, uitsluitend worden verleend, indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort en er geen andere bevredigende oplossing bestaat met oog op dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.

De stichting bestrijdt dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Bescherming gebied op basis van uitspraak Hof van Justitie

In zijn arrest van 13 januari 2005 in zaak nr. C-117/03 heeft het Hof van Justitie voor de Europese Gemeenschappen overwogen: "(...) dat artikel 4, lid 5, van de richtlijn aldus moet worden uitgelegd dat de beschermingsmaatregelen van artikel 6, leden 2 tot en met 4, van de richtlijn enkel moeten worden vastgesteld voor de gebieden die overeenkomstig artikel 4, lid 2, derde alinea, van de richtlijn zijn opgenomen in de door de Commissie volgens de procedure van artikel 21 van deze richtlijn vastgestelde lijst van gebieden van communautair belang. Hieruit volgt evenwel niet dat de lidstaten de gebieden niet moeten beschermen vanaf het moment dat zij deze krachtens artikel 4, lid 1, van de richtlijn op de aan de Commissie toegezonden nationale lijst voorstellen als gebieden die kunnen worden aangewezen als gebieden van communautair belang. Wanneer er met ingang van dat moment geen afdoende bescherming aan deze gebieden wordt geboden, zou de realisatie van de doelstellingen van de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora, zoals vermeld in onder meer de zesde overweging van de considerans en artikel 3, lid 1, van de richtlijn, immers in het gedrang dreigen te komen.

Het Hof stelt hier dat, in het geval van voor aanwijzing als zones van gemeenschappelijk belang in aanmerking komende gebieden die worden opgenomen op de aan de Commissie voorgelegde nationale lijst en in het bijzonder van zones met prioritaire habitattypen of prioritaire soorten, de lidstaten op grond van Richtlijn 92/43 verplicht zijn instandhoudingsmaatregelen te nemen die passend zijn vanuit het oogpunt van het door de Richtlijn nagestreefde natuurbehoud, met het doel de relevante ecologische belangen die deze zones op nationaal niveau hebben, te beschermen.

Op grond van vorenstaande uitspraak is de stichting van mening dat – mede in verband met de in het plangebied foeragerende en woonachtige vleermuizen – geen toestemming voor kap en bebouwing gegeven kan worden.

Jurisprudentie inzake vrijstelling

De gemeente is van mening dat ontheffing kan worden verleend op basis van artikel 75 van de Flora- en Faunawet (Ffw). Dit met het oog op het belang van de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, zoals genoemd in artikel 2, derde lid, onder j, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (vrijstellingsbesluit).

De voorzieningenrechter heeft in soortgelijk recent geval geoordeeld dat het belang van de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de ruimtelijke inrichting en ontwikkeling niet in artikel 9 van de Vogelrichtlijn en artikel 16 van de Habitatrichtlijn staat genoemd als afwijkingsgrond van de daarin opgenomen verboden. (zie ook jurisprudentie: LJN: BB2335, Voorzieningenrechter Rechtbank Haarlem, 07-4927, 07-4923, datum uitspraak: 13-08-2007). Dit oordeel strookt met de gedragscode Provinciale Infrastructuur Flora- en faunawet (zie ook volgende paragraaf)

Ingevolge het zesde lid, onder c, van artikel 75 Ffw worden, onverminderd het vierde lid, voor soorten genoemd in bijlage IV van de richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese

Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206), voor soorten vogels als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, en voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beschermde inheemse dier- of plantensoorten vrijstelling of ontheffing slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

In artikel 2, derde lid, onder e, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Vrijstellingsbesluit) is bepaald dat als andere belangen als bedoeld in artikel 75, zesde lid, onder c, van de wet zijn aangewezen dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten. Bij besluit van 10 september 2004, houdende wijziging van een aantal maatregelen van bestuur, is een aantal nieuwe belangen benoemd.

Zo is in artikel 2, derde lid, onder j, Vrijstellingsbesluit bepaald dat als andere belangen als bedoeld in artikel 75, zesde lid, onder c, van de wet zijn aangewezen de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

De stichting is van mening dat geen vrijstelling kan worden verleend in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, zoals genoemd in artikel 2, derde lid, onder j, Vrijstellingsbesluit. De stichting is van mening dat het bepaalde in dit artikel strijdig is met de Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en/of de Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Recentelijk heeft het Ministerie van LNV (zie volgende paragraaf) immers bekrachtigd dat vorenstaande vrijstelling niet geldt voor flora en fauna vermeld in bijlage IV Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 16 van de Habitatrichtlijn kan een ontheffing voor de in bijlage IV opgesomde soorten, waarvan in onderhavig geval sprake is, uitsluitend worden verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort en er geen andere bevredigende oplossing bestaat met oog op dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.

Ook ten aanzien van het uit artikel 16 Habitatrichtlijn voortvloeiende en in artikel 2, derde lid, onder e, Vrijstellingsbesluit opgenomen belang dat sprake moet zijn van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, staat voor de stichting vast dat hierin geen grond voor ontheffingverlening kan worden gevonden.

Vrijstelling is in strijd met Gedragscode Provinciale Infrastructuur Ffw

In opdracht van: het Interprovinciaal Overleg (IPO) Vakberaad Beheer is de nota "Gedragscode provinciale infrastructuur in het kader van de Flora- en faunawet" opgesteld. De definitieve versie van deze nota is uitgebracht op 22 juni 2006.

Alle twaalf provinciën zijn vertegenwoordigd in dit overleg. Centraal in genoemde nota staan de condities waaronder het mogelijk is om een vrijstelling voor een gebied te verlenen, gebaseerd op de op 23 februari 2005 gepubliceerde "AMvB art. 75" van de Flora- en faunawet.

In genoemde gedragscode is de volgende tekst opgenomen:

“Tabel 3 – Streng beschermde soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing

Het betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten (zie bijlage 1 van deze gedragscode), welke zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de AMvB. Voor ruimtelijke ontwikkelingen en inrichtingen geldt dat wanneer de streng beschermde soorten schade ondervinden van de werkzaamheden, altijd een ontheffing aangevraagd moet worden, er geldt dan geen vrijstelling met gedragscode. Deze gedragscode geldt voor streng beschermde soorten wettelijk alleen voor werkzaamheden die kunnen worden aangeduid als ‘bestendig beheer en onderhoud’ en ‘bestendig gebruik’. De gedragscode is voor streng beschermde soorten derhalve niet van toepassing op werkzaamheden die vallen onder het begrip ‘ruimtelijke ontwikkelingen en inrichtingen’.”

Op 8 mei 2007 heeft het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) met kenmerk DN.2007/968 de genoemde gedragscodes goedgekeurd voor een periode van vijf jaar. In genoemde brief wijst het Ministerie er nogmaals op dat er niet in alle gevallen vrijstelling geldt voor de zogenaamde tabel 3-soortencategorie.

Letterlijk staat in genoemde Ministeriële brief: *“In de gedragscode wordt niet concreet vastgesteld wat de reikwijdte ervan is. Wanneer echter 1.2 van de gedragscode in samenhang wordt gelezen met hoofdstuk 2 van de gedragscode, dan volgt dat de gedragscode ziet op tabel 2 en tabel 3-soorten¹ voor wat betreft ‘bestendig beheer en onderhoud’ en voor wat betreft tabel 2-soorten op ‘ruimtelijke ontwikkeling en inrichting’.”*

De stichting is derhalve van mening dat uit vorenstaande evident blijkt dat er geen vrijstelling verleend kan worden – conform uitgangspunten ministerie LNV – voor ruimtelijke ontwikkelingen, in het plangebied; dit o.a. omdat de vleermuis foerageert en huist in genoemd gebied.

Bijlage IV fauna huist in plangebied

Het onderzoek maakt melding van foeragerende vleermuizen in het gebied. Dat de vleermuizen huizen in het plangebied niet alleen foerageren maar ook huizen, blijkt duidelijk uit de tekst van de verleende kapvergunning, waarin staat: *“Enkele bomen van slechte kwaliteit blijven bij de inrichting gehandhaafd. Door holtes, dode takken of andere vergroeiingen hebben deze bomen een positief effect op de aanwezigheid van boombewonende soorten als vleermuizen en eekhoorns.”* Bron: toelichting kapvergunning villapark ‘De Bousberg’ (fase 1 paragraaf 2.3).

In de toelichting kapvergunning villapark ‘De Bousberg’ (hoofdstuk 1) staat een soortgelijke tekst. Opgenomen is dat enkele bomen van slechte kwaliteit worden gehandhaafd in verband met de aanwezigheid van boombewonende soorten als vleermuizen en spechten. Ook hier worden de vleermuizen genoemd als aanwezig soort.

In de toelichting voorgenomen velling villapark de Bousberg (fase 4, hoofdstuk 1) staat – net als bij fase 2 – vermeld dat het handhaven van de enkele bomen van slechte kwaliteit plaatsvindt in verband met de aanwezigheid van boombewonende soorten als vleermuizen en spechten.

Geen nieuwe wooneenheden tegen natuurgebied

¹ *Tabel 3 wordt gevormd door de soorten die genoemd worden in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn en de soorten die zijn opgenomen in bijlage 1, behorend bij het besluit.*

De Stichting verzet zich tegen de extra wooneenheden, die in dit plangebied worden toegelaten. Dit is een extra verstedelijking, die zich niet verdraagt met het karakter van dit plangebied (tegen de Brunssummerheide) en de hogere beschermende wetgeving (SBZ/Habitatrichtlijn).

Onderzoeken onvoldoende diepgaand

Uit de onderzoeken blijkt dat daarnaast enkele kleinere vleermuisensoorten in het gebied zijn gesignaleerd. Welk soort dit laatste is – en waar deze huisvest – blijkt niet uit het onderzoek. Het is derhalve niet uitgesloten dat er sprake is van een (extreem) zeldzaam soort vleermuis. Ook op dit punt kan daarom gesteld worden dat het onderzoek niet afdoende diepgaand is uitgevoerd. Zoals eerder aangegeven acht de stichting een steekproef van drie dagen – waarvan één dag vanwege de kou niet representatief is – ontoereikend.

Naar overige fauna – behalve vogels en vleermuizen – is nauwelijks onderzoek gedaan. Ook ontbreken adequate fauna onderzoeken.

Ruimtelijke onderbouwing

In de ruimtelijke onderbouwing staat dat in de nieuwe situatie bomen aanwezig blijven, waardoor de aantasting van de foerageergebieden voor vleermuizen te verwaarlozen is. In de ruimtelijke onderbouwing wordt onvoldoende ingegaan op de mogelijke permanente verstoring van verblijfplaatsen van deze vleermuizen; een ernstige tekortkoming. Ook in de natuurtoets (bijlage 10 bij ruimtelijke onderbouwing) wordt hier niet op ingegaan. Een adequate bescherming van de nesten om verstoring en/of vernietiging te voorkomen is niet in de ruimtelijke onderbouwing noch in de kapvergunning opgenomen.

De stichting is van mening dat er van een dergelijke grove tekortkoming in de natuurtoets sprake is, dat deze als ontoereikend dient te worden aangemerkt. De conclusie dat er vrijstelling kan worden verleend in het kader van de nieuwe AMvB art.75 van de Flora- en faunawet acht de stichting – zoals eerder aangegeven – niet gerechtvaardigd.

Vorenstaande conclusie wordt tevens gebaseerd op de beperkte waarnemingen (conclusies in de natuurtoets (bijlage 10) zijn gebaseerd op slechts drie zeer beperkte waarnemingen (ochtenden van 3 mei en 6 juni alsmede van 's middags 22 juni tot 's ochtends 23 juni). Soorten die niet tijdens de enige vleermuisinventarisatie zijn gesignaleerd (nacht van 22 op 23 juni), zijn in vervolgonderzoeken wél gesignaleerd. Hierbij valt te denken aan de rosse vleermuis.

In de toelichting op de kapvergunning is aangegeven dat er één week voor de kap een onderzoek dient plaats te vinden naar de aanwezigheid van vogelbroedlocaties. De stichting is van mening dat kap niet aan de orde mag zijn, indien er vleermuizen huizen in een boom. Sommige soorten vleermuizen huizen namelijk in bomen (zie eerder). Er is onvoldoende (recent) onderzoek gedaan naar de verblijfplaatsen van deze vleermuizen. Ook hieruit blijkt dat er onvoldoende aandacht is voor de vleermuispopulatie.

Vogelonderzoek

Gedurende slechts twee ochtendbezoeken (17 mei en 7 juni 2006) heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de vogelpopulatie. Uit dit onderzoek blijkt dat er een groot aantal beschermde vogelsoorten (o.a. grote bonte specht, bosuil, zwarte specht, wielewaal, havik, koekoek) in het gebied voorkomen en sterker hun broedvogelterritoria hebben. Daarnaast zijn diverse andere (zeldzame) vogelsoorten in het onderzoeksgebied waargenomen.

Dergelijke vogels kunnen niet overleven in een gebied, waar ruim 700 bomen worden gekapt. Natuurcompensatie vindt niet alleen beperkt plaats, maar is bovendien niet van het kaliber dat er sprake is van vergelijkbare grote bomen (herplant 18/20 bomen).

Door genoemde bomenkap zal verstoring evident zijn alsmede verblijfplaatsen worden beschadigd. De stichting acht derhalve afdoende bewezen dat een dergelijke massale kap niet toegestaan is, krachtens de vigerende wetgeving. Bovendien acht de stichting een onderzoek van slechts twee dagen in een gebied van ruim 7,5 hectare ontoereikend om een adequaat inzicht te krijgen in de vogelpopulatie.

Eekhoorn

In de onderzoeken wordt nauwelijks melding gemaakt van de eekhoornpopulatie. Uit de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat deze soort wél in het gebied is geconstateerd. Ook deze heeft veelal (meerdere) nesten in bomen. Bovendien leeft de eekhoorn met name in een ouder bos.

De eekhoorn is beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet. Dat betekent dat het verboden eekhoorns te verontrusten of het nest te beschadigen. Uit de verleende kapvergunning blijkt ontoereikend op welke wijze dit plaatsvindt.

Verstoring van POG-gebieden

In de ruimtelijke onderbouwing is aangegeven dat binnen 250 meter een beschermd natuurgebied ligt (EHS en habitatrictlijngebied). Er is volgens de stichting onvoldoende onderzoek verricht naar de impact van het plan op dit gebied. Aangezien er een forse bomenkap zal plaatsvinden, slechts beperkte natuurcompensatie in het plangebied en er door bebouwing sprake zal zijn van geluid- en lichtoverlast, acht de stichting aangetoond dat er sprake is van een negatieve invloed op dit kwetsbare natuurgebied.

Ook invloeden van andere projecten zijn in de beoordeling onvoldoende meegenomen. Hierbij denkt de stichting aan de oprukkende Sigrano (zandafgraving en daling grondwaterniveau) en de aanleg van de binnenring in de directe nabijheid van het plangebied. Negatieve effecten op de POG- en mogelijk EHS-gebieden zullen volgens de stichting wel degelijk aan de orde zijn, doordat de druk op dit gebied fors zal toenemen (minder natuur in directe omgeving van het plangebied).

Dat er geen aantasting plaatsvindt van de aangrenzende waarden – zoals verwoord in de ruimtelijke onderbouwing – acht de stichting niet juist. Met eerder genoemde voorbeelden heeft de stichting menen aan te tonen dat er wel degelijk een te verwachten impact is op flora en fauna.

Ontgronding Zilverzand Exploitatie Beaujean BV (ZEB BV)

In de ruimtelijke onderbouwing staat dat ontgronding door de firma ZEB BV in de (nabije) toekomst niet aan de orde zal kunnen zijn, aangezien dit in strijd is met het bestemmingsplan “Brunssummerheide”.

Het bouwplan dat nu voorligt maakt ook, volgens raadsbesluit september 1999, onlosmakelijk deel uit van de Brunssummerheide. Toch wordt toestemming gegeven om te bouwen op het voormalig campingterrein. De passage in de ruimtelijke onderbouwing dat er bij de stichting

c.q. omwonende geen draagvlak bestaat voor ontgronding is uit zijn verband gerukt. De stichting heeft aangegeven dat ontgronding in combinatie met bebouwing niet aan de orde kan zijn.

P8 gebied

Een gedeelte van het plangebied is aangemerkt als P8 gebied (stedelijke ontwikkelingszone) in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2006. Ten aanzien van P8 gebieden geldt dat een dergelijke uitbreiding pas aan de orde kan zijn als onderbouwd wordt dat herstructurering van het bestaande gebied, inbreiding of revitalisering geen oplossing kan bieden.

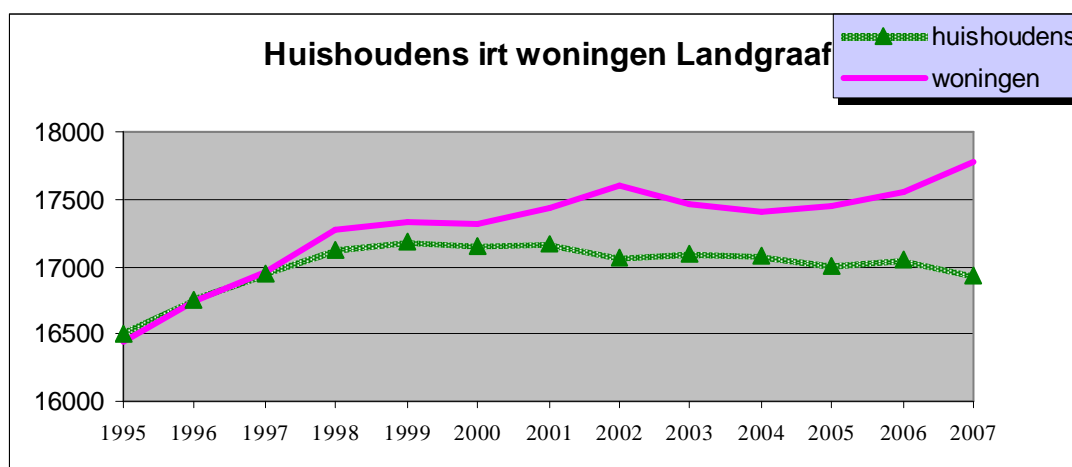
De noodzaak om genoemd P8 gebied te bebouwen ontbreekt volgens de stichting geheel. Er is niet onderzocht of andere oplossingen mogelijk kan zijn. Derhalve dient bebouwing van dit gebied afgewezen te worden.

Dat bebouwing niet noodzakelijk is, blijkt uit onderstaande twee grafieken. In grafiek één is de verhouding aantal huishoudens versus woningen in de gemeente Landgraaf gevisualiseerd. Daaruit blijkt dat er begin 2007 een woningoverschot van circa 844 woningen in Landgraaf bestond.

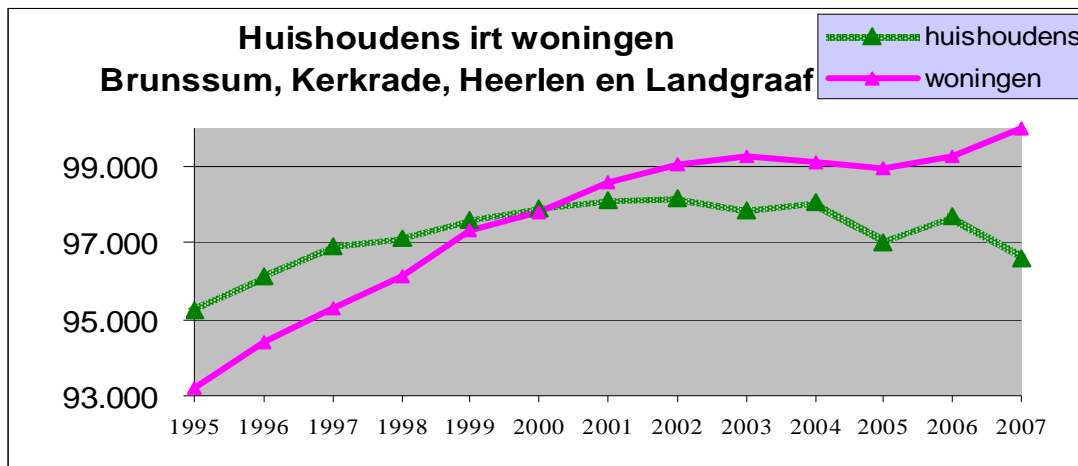
Kijken we naar de stedelijke regio (Landgraaf, Heerlen, Kerkrade en Brunssum) dan blijkt dat er eenzelfde tendens ontstaat. Het aantal woningen stijgt, terwijl het aantal huishoudens daalt. Het woningoverschot van genoemde regio bedroeg begin 2007 totaal 3.349 woningen.

Professor Latten (CBS) heeft enige tijd geleden geraamd dat het aantal huishoudens in de periode 2007 tot en met 2025 zal dalen van bijna 96.700 naar 88.700 in genoemde regio. De daadwerkelijke afname blijkt in de praktijk nog lager te zijn, dan de voorspellingen; het laag scenario, zoals verwoord in het rapport van Wim Derks (Bevolking Parkstad Limburg 2005-2035 van januari 2005, bijlage 3 bij ruimtelijke onderbouwing).

Uit vorenstaande blijkt dat er geen noodzaak is tot bouwen van nieuwe woningen: dit leidt uitsluitend tot leegstand en prijsdalingen alsmede onverkoopbare woningen (vraag lager dan aanbod). Op deze manier koerst de regio op een economische crisis.

Grafiek 1: huishoudens in relatie tot aantal woningen gemeente Landgraaf

Grafiek 2: huishoudens in relatie tot aantal woningen Brunssum, Kerkrade, Heerlen en Landgraaf

Uit genoemde cijfers blijkt dat de noodzaak voor het opofferen van natuur voor een bouwproject in zijn geheel ontbreekt. Het vol bouwen van een P8 gebied acht de stichting hier zeker strijdig mee.

De Provincie Limburg heeft in haar Woonvisie verwoord: ***“Daar komt bij dat de vraag naar groen wonen groot is, terwijl het nu juist het grootste belang is het bestaande groen te borgen en mogelijk zelfs uit te breiden om inhoud te geven aan het begrip Parkstad”***.

Ook hieruit blijkt dat het onwenselijk is om de woonvoorraad – ten koste van de natuur – uit te breiden. De stichting acht derhalve de plannen in strijd met de ontwikkelingen en het provinciaal beleid.

Gemeente blijft in gebreke ten aanzien van informatievoorziening

De gemeente heeft in haar brief met kenmerk 4562/06 van 11 mei 2006 – verzonden op 13 juni 2006 – melding gedaan van aanvullende onderzoeken en een second opinion.

Herhaaldelijk (o.a. op 30 mei 2006, 10 juli 2006, 9 oktober 2006, 4 december 2006 en 9 januari 2007) is door de stichting gevraagd aan de gemeente Landgraaf om een kopie van de second opinion(s) en aanvullende onderzoeken. Ondanks dit verzoek heeft de gemeente de stichting geen stukken doen toekomen. In het schriftelijk verzoek van de stichting d.d. 10 juli 2006 is verzocht om de second opinions in het kader van de Wet Openbaarheid Bestuur. Zoals aangegeven heeft de gemeente Landgraaf niet gereageerd op dit verzoek.

Op 27 februari 2007 heeft een overleg plaatsgevonden tussen stichting en gemeente. Van deze vergadering is een verslag opgesteld door de gemeente. Uit dit verslag blijkt dat de stichting wederom verzocht heeft om de second opinion. Uit dit verslag blijkt dat het bestaan van genoemde second opinion door de gemeente wordt ontkend; de gemeente geeft aan dat dit aanvullende onderzoeken zijn die reeds bij de stichting kenbaar zijn gemaakt. In het bijlageboek bij de ruimtelijke onderbouwing wordt opeens wél melding gemaakt van een second opinion. Uit vorenstaande blijkt dat de gemeente bewust informatie heeft achtergehouden. De second opinion is overigens uitgebracht op 6 april 2006.

Aan verzoeken van de stichting om informatie is geen gehoor gegeven, hetgeen de stichting een kwalijke zaak vindt; dit belemmert immers een gedegen reactie van de stichting gedurende de bezwaarperiode tegen het bouwplan en bomenkap. De stichting voelt zich door vorenstaande niet serieus genomen en benadeeld.

Bovendien acht de stichting vorenstaande in strijd met het behoorlijk bestuur en het zorgvuldigheidsbeginsel, aangezien er geen sprake is van een correcte behandeling en naleving van de procedures (art. 3:2 Awb). Daarnaast is de mening dat door de handelswijze van de gemeente het rechtszekerheidsbeginsel (juist toepassen rechtsregels) alsmede het gelijkheidsbeginsel niet is gerespecteerd; het fair-play-beginsel is volgens de stichting evenmin in acht genomen.

Het feit dat de stichting niet serieus genomen wordt, blijkt tevens uit de reactie van de gemeente op het eindverslag inspraak project “Woningbouwontwikkeling De Bousberg” van augustus 2005, waarin staat vermeld dat:

- a. de inspraaktermijn is onder druk van de bewoners door de gemeente Landgraaf verlengd van twee naar vier weken. Inspraakmogelijkheid viel overigens midden in de zomervakantie;
- b. regelmatig de opmerking is geplaatst dat het voor de gemeente onvoldoende duidelijk is wat met bepaalde opmerkingen tijdens de inspraakronde is bedoeld. De gemeente heeft niet de moeite genomen om een nadere toelichting te vragen en heeft de bedenkingen verworpen.

Opgemerkt wordt dat wederom de aankondiging van de bouw- en kapvergunning in de zomervakantie heeft plaatsgevonden.

Identiteit van Parkstad Limburg (kaart 1673A-003)

Door Parkstad Limburg – waar Landgraaf deel van uitmaakt – is januari 2004 de nota “Identiteit van Parkstad Limburg” vastgesteld als beleidskader. Onderdeel van dit kader vormen diverse kaarten. Uit onderstaande kaart blijkt dat door het nieuwbouwproject er een uitbreiding is van de stedelijke dynamiek. Deze uitbreiding staat haaks op het Provinciaal beleid alsmede het beleid van de regio.

Ecologie

LEGENDA

ALGEMEEN:

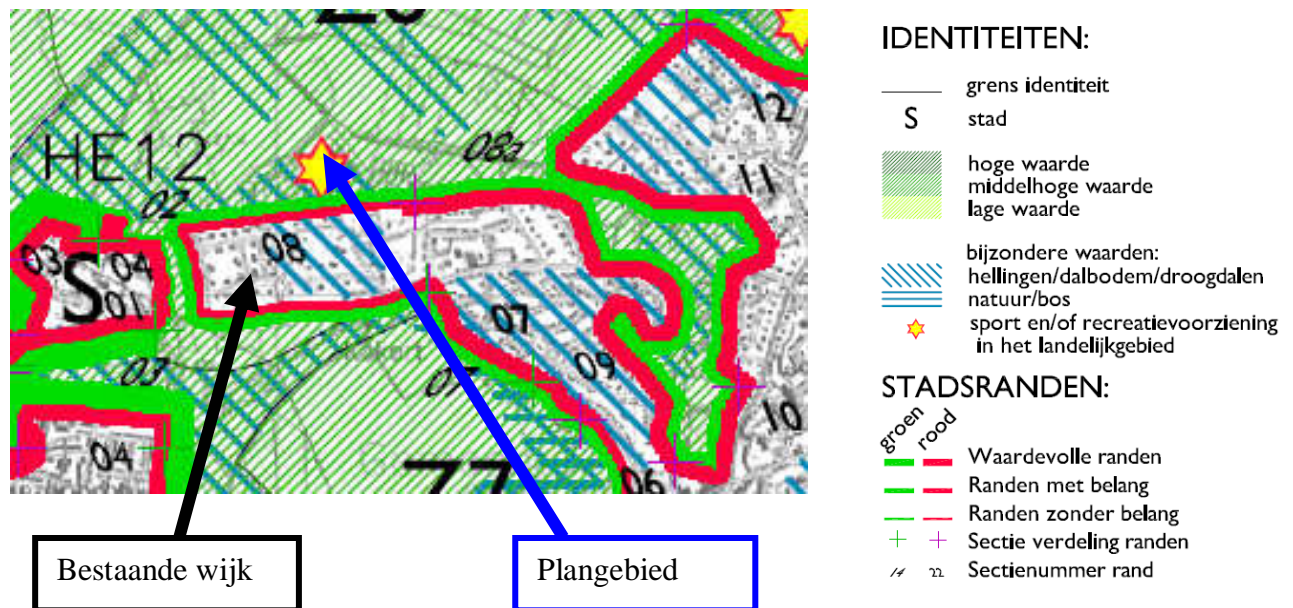
- Grens Parkstad
- Grens studiegebied
- Grens stedelijke dynamiek (POL)

Parkstadrandenstudie

Er is onvoldoende rekening gehouden met de kansen, waarden en potenties, zoals genoemd in het rapport “Identiteit van Parkstad Limburg”. **Uit dit rapport blijkt dat slechts gebouwd kan worden in lagere dichtheden, dan het voorliggende plan aangeeft.** Daarnaast dient een sterke impuls aangebracht te worden inzake de natuurontwikkeling. Ook dit laatste is niet het geval; dit blijkt o.a. uit het feit dat de bomendichtheid afneemt.

Zowel de groene (natuur) als de rode (bebouwing) kwaliteiten zijn voor de reeds bestaande wijk gemiddeld en zullen bij ontwikkeling van het nieuwe plan in samenhang sterk verbeterd dienen te worden.

Het onderhavige plan voldoet niet – door o.a. hogere bebouwingsdichtheden – aan deze voorwaarden en dient derhalve afgewezen te worden

Figuur 3: Parkstadrandenstudie/ identiteit van Parkstad Limburg

Door de projectontwikkelaar en in de ruimtelijke onderbouwing wordt aangegeven dat de bebouwingsdichtheid van genoemde wijk laag is. Daarbij wordt een vergelijk gemaakt met andere (nieuwbouw)projecten. Een dergelijk vergelijk acht de stichting niet relevant.

De bebouwingsdichtheid van de aangrenzende wijk acht de stichting wél relevant. Deze wordt echter buiten beschouwing gelaten. De stichting acht dit een belangrijke omissie in de ruimtelijke onderbouwing, aangezien in het rapport “Identiteit van Parkstad Limburg”, is opgenomen dat uitsluitend gebouwd kan worden met een lagere bebouwingsdichtheid richting natuur.

In de ruimtelijke onderbouwing staat op pagina acht dat de dichtheid ongeschikt is aan de te realiseren kwaliteit. De stichting omarmt dit principe en gaat er derhalve van uit dat de dichtheid zodanig wordt aangepast, dat er sprake is van een minder intensieve bebouwing van het plangebied, dan de aangrenzende bestaande wijk.

Vorenstaande zou volgens de stichting er toe moeten leiden dat er maximaal circa 35 woningen² gebouwd worden in het plangebied. De stichting is benieuwd naar de aanpassingen van de plannen (inclusief kapvergunningen) die uitwerking van dit punt met zich meebrengt.

Provinciale woonvisie

In de ruimtelijke onderbouwing wordt verwezen naar de provinciale Woonvisie. Op deze agenda staat dat het bestaande woningtekort moet worden teruggedrongen. In de ruimtelijke onderbouwing wordt echter geen melding gemaakt van het feit dat in de Provinciale Woonvisie (vastgesteld door GS op 10 mei 2005) staat vermeld dat de bevolking in Limburg krimpt door vergrijzing, ontgroening en migratie.

Op pagina tien van deze Woonvisie Limburg staat: *“Hoewel de bevolking krimpt, stijgt het aantal huishoudens aanvankelijk nog, maar op den duur vlakt die stijging af en is er mogelijk zelfs sprake van een daling. Dat verschilt natuurlijk per variant, maar er zijn ook regionale verschillen. In het noorden van de provincie begint de daling van het aantal huishoudens later; zuidelijker is de omslag veel vroeger of staat hij zelfs voor de deur (Parkstad).”*

In dezelfde visie is bovendien opgenomen (bladzijde 26): *“Het gebied Parkstad zit met een complex aan problemen. Aan de ene kant is sprake van een aanzienlijke vraag naar vergaande herstructurering, en aan de andere kant is de vraag naar uitbreiding van de woningvoorraad beperkt. Dat roept complexe vragen op rond schuifruimte, betaalbaarheid en fasering. Daar komt bij dat de vraag naar groen wonen groot is, terwijl het nu juist het grootste belang is het bestaande groen te borgen en mogelijk zelfs uit te breiden om inhoud te geven aan het begrip Parkstad”.*

De Provinciale Commissie Omgevingsvraagstukken heeft in haar vergadering van 28 juni 2007 vorenstaand uitgangspunt nogmaals bekrachtigd.

In de ruimtelijke onderbouwing wordt gesuggereerd dat er sprake is van een bestaand woningtekort. Dit is niet conform de werkelijkheid, hetgeen blijkt uit bovenstaande. Bovendien blijkt dit uit cijfers van o.a. het CBS (zie hieronder). Het beleid van de Provincie is gericht op het voorkomen van wonen in het groen en de plannen van de gemeente Landgraaf staan hier haaks op.

De stichting komt tot de conclusie dat het bouwproject Bousberg in strijd is met de provinciale Woonvisie en derhalve dient te worden verworpen.

Suggestieve teksten

In de ruimtelijke onderbouwing staan regelmatig suggestieve teksten. Bij deze teksten plaatst de stichting haar vraagtekens.

De gekozen bewoordingen in de ruimtelijke onderbouwing zijn zeer suggestief. In de ruimtelijke onderbouwing staan letterlijke teksten van de projectontwikkelaar. Hierdoor krijgt de stichting de indruk dat er geen sprake is van een onpartijdige/objectieve ruimtelijke onderbouwing. Teksten als “woningen te gast in de natuur” en “het ontwerp dat rekening houdt met en respecteert de groene, landelijke omgeving”, “kastelen” (lees: flats) alsmede “verbetering en instandhouding van het landschap”, zijn hier voorbeelden van. Als men weet dat circa 700 bomen worden gekapt, is er op zijn minst sprake van een grote discrepantie

² Voor een exacte becijfering van de maximale bebouwingsdichtheid is aanvullende berekeningen nodig.

tussen werkelijkheid en tekst in de ruimtelijke onderbouwing (zoals “verbetering en instandhouding van het landschap”.

Woon- en leefklimaat in directe omgeving

In de ruimtelijke onderbouwing staat dat het nieuwbouwproject een positieve impuls zal geven aan het woon- en leefklimaat in het gebied en de directe omgeving.

Al het verkeer van de nieuwbouwwijk zal door de bestaande wijk heen moeten gaan. Dit betekent dat de bestaande wijk te maken krijgt met een zeer forse toename van het aantal verkeersbewegingen, met wel 300%. De nieuwbouwwijk kent bovendien een aanzienlijk hogere dichtheid van bebouwing, dan de bestaande wijk. Uit vorenstaande alinea blijkt evident dat het nieuwbouwproject geen positieve impuls zal geven aan de directe omgeving.

De stichting is overigens van mening dat er geen aansluitingen dienen te komen van de nieuwbouwwijk op de Boesberglaan, aangezien bewoners van deze straat reeds geconfronteerd worden met overlast door de aanleg van de binnenring. Genoemde aansluiting is vooralsnog ook niet in de plannen opgenomen.

Verkaveling

In de ruimtelijke onderbouwing wordt vermeld dat er geen sprake zal zijn van een traditionele verkaveling (bladzijde 24). Op pagina 8 en 9 wordt echter aangegeven dat er vrije kavels worden uitgegeven. Van de gesuggereerde kwaliteitstoevoeging, doordat traditionele verkaveling ontbreekt, is geen sprake.

Passende beoordeling is noodzakelijk en ontbreekt

In de ruimtelijke onderbouwing wordt de voortoets camping de Bousberg (Arcadis, 6 juli 2005) vermeld. In de ruimtelijke onderbouwing (bijlage 9) staat onterecht dat geen Passende Beoordeling noodzakelijk is.

Een passende beoordeling is vereist bij nieuwe plannen of projecten, indien deze kunnen leiden tot **significante** effecten op de natuurwaarden van het gebied. Het plan kan uitsluitend worden toegestaan³ als het plan of project niet leidt tot significante effecten op de natuurwaarden waarvoor het gebied is aangewezen (artikel 6, derde lid, van de Habitatrictlijn).

Uit de conclusie van advocaat-generaal J. Kokott van 29 januari 2004 inzake zaak C-127/02 (Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee en Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels tegen Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij) blijkt dat het begrip significante effecten zeer ruim geïnterpreteerd dient te worden. Volgens de Advocaat-Generaal moeten in beginsel **alle** schadelijke gevolgen voor zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen worden gezien als significante gevolgen voor het betrokken gebied. De Advocaat-Generaal verwijst daarbij naar een eerdere uitspraak (1991) van het Hof van Justitie.

Zoals eerder aangegeven verdwijnen door het plan bijna 700 bomen (exclusief fase 3). Het plangebied grenst bijna aan een EHS-gebied (afstand slechts 250 meter). Door de oprukkende Sigrano-zandafgravingen en de aanleg van de binnenring wordt de druk op genoemd EHS-

³ *Aangezien er alternatieve oplossingen zijn en dwingende redenen van groot openbaar belang ontbreken alsmede compenserende maatregelen van het Natura-2000-netwerk niet relevant zijn, wordt op deze uitzonderingen niet ingegaan..*

gebied (Natura 2000) en de POG-gebieden volgens de stichting zodanig vergroot, dat gesproken kan worden van aantasting van een richtlijngebied (mede door cumulatieve externe effecten). Hieruit kan volgens de stichting worden afgeleid dat er sprake zijn van significante effecten voor het richtlijngebied. In zijn algemeenheid is een dergelijke 'significante drempel' niet aanvaardbaar, omdat dat uiteindelijk tot achteruitgang van Natura 2000 leidt.

Artikel 1 lid i van **Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna is hieronder opgenomen.**

i) staat van instandhouding van een soort: het effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort op het in artikel 2 bedoelde grondgebied.

De "staat van instandhouding" wordt als "gunstig" beschouwd wanneer:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en

- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en

- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden;

De staat van instandhouding zal niet als gunstig beoordeeld kunnen worden van het EHS-gebied, de omliggende POG-gebieden en het aangrenzend plangebied. De som van effecten van invloeden zijn naar mening van de stichting hiervoor te groot (bomenkap, ontgroning en aanleg binnenring).

In artikel 2 lid 2 van genoemde richtlijn is opgenomen dat de richtlijnen dienen om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. De stichting acht het bouwplan in strijd met genoemd artikel.

De stichting onderschrijft de conclusie in de ruimtelijke onderbouwing niet en stelt dat een Passende Beoordeling noodzakelijk is. Hierbij baseert de stichting zich op de volgende feiten:

- a. ten tijde van het opstellen van de voortoets was nog niet bekend hoeveel en welke bomen gekapt zouden gaan worden;
- b. er is in genoemde voortoets geen rekening gehouden met elkaar versterkende negatieve effecten, zoals de oprukkende Sigrano en de aanleg van de Binnenring;
- c. negatieve effecten op de EHS zijn onvoldoende uitgesloten.

Gezien het feit dat er een de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) binnen 250 meter van het plangebied ligt, acht de stichting het risico groot dat er (in)directe nadelige consequenties kunnen gaan ontstaan aan deze EHS (externe werking). Aangezien mogelijke negatieve effecten op natuurwaarden niet zijn uitgesloten, acht de stichting een Passende Beoordeling noodzakelijk.

De gemeente geeft in haar eindverslag inspraak project “Woningbouwontwikkeling De Bousberg” aan dat een passende beoordeling niet aan de orde is, aangezien het woningbouwproject geen significante gevolgen heeft voor de Brunssummerheide.

Vorenstaande mening deelt de stichting niet, aangezien er geen/onvoldoende rekening gehouden is met andere projecten (o.a. afgraving firma Sigrano en aanleg binnenring); vele niet significante gevolgen kunnen immers uiteindelijk toch leiden tot een significante aantasting van het natuurgebied.

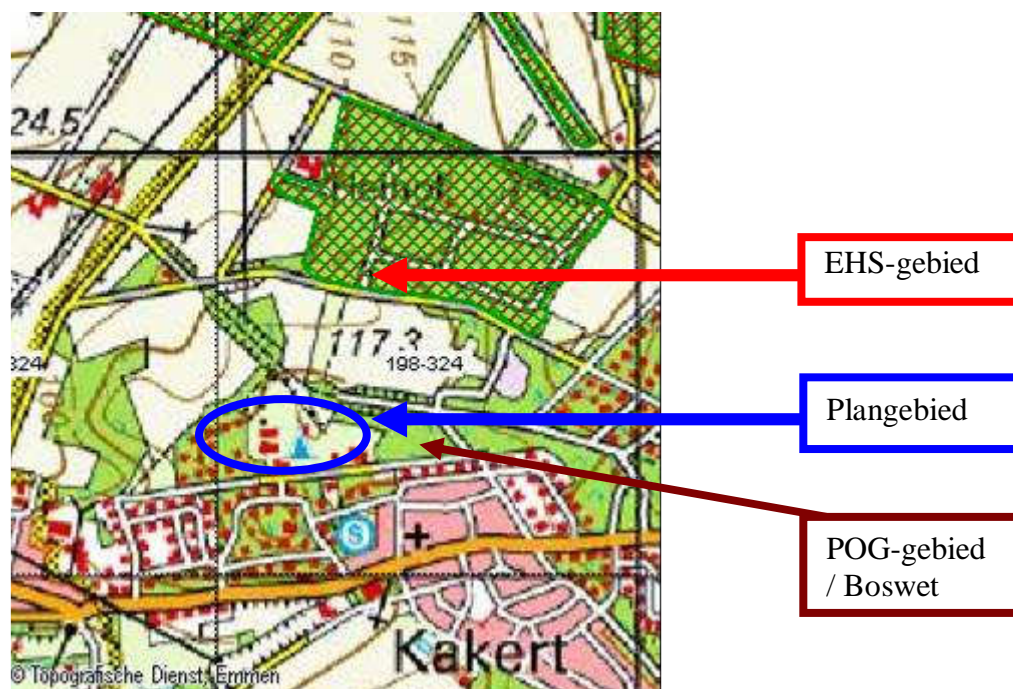
Habitattoets / volledige natuurtoets is noodzakelijk en ontbreekt

De provincie Limburg heeft kaders opgesteld voor “toetsing groene wet- en regelgeving”. Aangezien het projectgebied in de directe nabijheid ligt van een natura-2000-gebied (zijnde de Brunssummerheide) is volgens deze kaders een Habitattoets vereist.

Bovendien ligt het projectgebied in de buurt van een beschermd natuurmonument (De Oude Landgraaf), waardoor er Natuurbeschermingswetvergunningen aangevraagd dienen te worden. Indien er daarnaast bomen worden gekapt, is een volledige natuurtoets noodzakelijk volgens de kaders van de Provincie Limburg.

In het rapport van Arcadis (voortoets, bijlage 9 Ruimtelijke Onderbouwing) staat: “Het toetsen van negatieve effecten op significantie dient plaats te vinden in een Passende Beoordeling. Een dergelijke toetsing valt buiten het kader van de voortoets”.

De stichting interpreteert vorenstaande als ware een Passende Beoordeling noodzakelijk, maar hiervoor geen opdracht is gegeven (aangezien het verder gaat dan alleen een voortoets).

Figuur 4: Gebiedskaart van Het Natuurloket; afstand tussen EHS-gebied en Plangebied is 250 meter. Gebied grenst direct aan POG-gebied.

Het natuurloket - een initiatief van het Ministerie van LNV en de organisaties binnen de VOFF – heeft op haar site kaarten staan van geheel Nederland. Door hierop in te zoomen zijn bovenstaande figuur 4 verkregen. Op de kaart is het plangebied duidelijk zichtbaar. Gearceerd is het EHS-gebied weergegeven dat valt onder de habitatrichtlijn en de natuurbeschermingswet. (Bron: <http://www.natuurloket.nl/kaart/kaart-fs.asp?b=i>)

In de richtlijnen van de Provincie staat: *“Als deze plannen gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied, de kwaliteit van de habitats waarvoor het gebied is aangewezen mogelijk kunnen doen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op het leefgebied van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, moet hiervoor de Habitattoets uitgevoerd worden. Dit geldt dus ook voor bijvoorbeeld een bestemmingsplan en -wijziging. De wet schrijft ook voor vergunningen een Habitattoets voor.”*

In het genoemd rapport van Arcadis staat bovendien: *“Gezien de nabijheid van het Habitatrichtlijngebied zijn negatieve effecten van het voornemen hierop **niet bij voorbaat uit te sluiten**. Het voornemen dient in samenhang met andere ontwikkelingen in het gebied beoordeeld te worden. Getoetst dient te worden of het voornemen significante gevolgen kan hebben voor het gebied, waarbij rekening gehouden wordt met de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied”*.

Tevens wordt in dit rapport van Arcadis opgemerkt dat wanneer het voornemen leidt tot aantasting van de wezenlijke kenmerken of van het natuurschoon een vergunning dient te worden aangevraagd.

In genoemde voortoets is geen verband gelegd met de zandafgravingen door Sigrano en de aanleg van de binnenring noch van de geplande bomenkap (circa 700 bomen) in het plangebied. Volgens de richtlijnen dient met dergelijke cumulatieve aspecten rekening te worden gehouden. Met deze aspecten is in de voortoets niet het geval geweest.

In de voortoets wordt aangegeven dat verstoring van het nabij gelegen Habitatrichtlijngebied niet aan de orde is. Dit baseert Arcadis op het feit dat er richting beschermd gebied geen wegen of paden worden aangelegd. Vorenstaande is onjuist, aangezien er wel degelijk een pad richting Habitatrichtlijngebied is ingetekend in de plannen.

In de ruimtelijke onderbouwing is bovendien opgenomen dat er zo weinig mogelijk perceelafsluitingen in het plangebied zullen zijn. Dit ook om de zichtlijnen “naar binnen te halen”. Vorenstaande heeft tot gevolg dat toekomstige bewoners van het plangebied, het plangebied dus eenvoudig kunnen verlaten (ook richting Habitatrichtlijngebied). De stichting verwacht bovendien verstoring door licht, geluid en menselijke aanwezigheid.

In het antwoord van Arcadis d.d. 21 juni 2006 op de beoordeling door Van Heukelom-Verbeek (bijlage 13) is opgenomen dat het Habitatrichtlijngebied weliswaar hemelsbreed slechts 250 meter van het plangebied aflight, maar dat er voor bewoners (met de hond) voldoende alternatieven op kortere afstand zijn, zodat de invloed op het Habitatrichtlijngebied beperkt zal blijven.

Daar waar eerst door Arcadis werd ontkend dat er verstoring niet aan de orde is, is dit nu bijgesteld door Arcadis naar beperkte gevolgen. Arcadis heeft in haar onderzoek geen rekening gehouden met de externe werking van overige projecten. Hierbij denkt de stichting

o.a. aan de aanleg van de binnenring en verdere afgravingen door Sigrano. Door vorenstaande wordt de druk op de resterende natuur zodanig hoog, dat wij, in combinatie met de massale bomenkap door het nieuwbouwproject, een ernstige verstoring van het natuurlijk evenwicht vrezende binnen dit Habitatrichtlijngebied. Gevolgen die voor het direct aangrenzende POG-gebied nog veel groter zullen zijn.

De door Arcadis genoemde alternatieven die er zijn om met de hond te lopen, schat de stichting anders in. Immers door de afgravingen van Sigrano en de aanleg van de binnenring wordt het gebied om met de hond te kunnen lopen aanzienlijk verkleind. Alternatief zou kunnen zijn dat er met de hond door de wijk gelopen gaat worden. Een dergelijk alternatief – met natuur in de nabijheid – wordt echter door een hondenbezitter slechts beperkt in overweging genomen.

In het eindverslag inspraak project ‘Woningbouwontwikkeling De Bousberg’, opgesteld door de gemeente Landgraaf d.d. augustus 2005, geeft de gemeente aan dat het voormalige campingterrein wordt getransformeerd naar een *“groen, open, gedifferentieerd woongebied met aandacht voor hoge kwaliteit in bebouwing en architectuur”*. In genoemd eindverslag staat voorts: *“Daarenboven wordt een afgesloten camping transparant gemaakt, de locatie wordt openbaar voor meer beleving en het landschap van de Brunssummerheide wordt niet buiten gehouden, maar juist naar binnen tot aan de ingang van de locatie gebracht. Er zal dus sprake zijn van veel meer integratie van de Brunssummerheide en het stedelijk gebied dan voorheen”* het geval was.

Uit vorenstaande blijkt dat er een verbinding gelegd wordt tussen bebouwing en natuur (Brunssummerheide). Dit leidt er toe dat de omliggende natuurgebieden eenvoudiger toegankelijk zijn en er derhalve (sneller) sprake is van verstoring van het natuurgebied.

Door de massale bomenkap in het plangebied, verwacht de stichting dat een deel van de fauna zich zal vestigen in het Habitatrichtlijngebied. Dit effect wordt versterkt door de afgravingen van Sigrano alsmede de aanleg van de binnenring, waardoor ook fauna uit deze afgravingengebieden zijn toevlucht deels zal zoeken in het Habitatrichtlijngebied.

De stichting is derhalve van mening dat er wel degelijk grote invloeden zullen zijn op het Habitatrichtlijngebied alsmede het POG-gebied (verstoring ecologische structuur). Doordat fauna naar dit gebied wordt gedwongen, acht de stichting een verstoring van de natuurlijke balans in dit gebied evident, waardoor de kwetsbaarheid nog verder toeneemt.

De stichting is derhalve van mening dat naast een passende beoordeling een Habitattoets noodzakelijk is alsmede een toetsing aan de natuurbeschermingswet. Deze toetsingen ontbreken bij de ruimtelijke onderbouwing.

Ministeriële Kaders

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft een effectenindicator op haar site staan om verstoring van Natura-2000 gebieden te voorkomen. Voor de duidelijkheid: de Brunssummerheide is een Natura-2000 gebied.

Het selecteren van het betreffende Natura-2000 gebied en het invullen van de woningbouwplannen in de directe nabijheid van dit gebied, gevoelig tot zeer gevoelig is voor diverse Habitattypen, door verlies aan leefgebied en versnippering.

*Het verlies aan leefgebied is evident van invloed op planten- en diersoorten. Door afname van het beschikbare oppervlak neemt ook het aantal individuen van een soort af. Om duurzaam te kunnen voortbestaan moet elke soort uit een minimum aantal individuen bestaan; bij diersoorten wordt meestal van een minimum aantal paartjes (reproductieve eenheden) gesproken. Wanneer een populatie te klein wordt neemt de kans op uitsterven toe, zeker als deze populatie geen onderdeel uitmaakt van een samenhangend netwerk van leefgebieden. Bij een populatie die uit te weinig individuen bestaat, neemt ook de kans op inteelt toe en dus de genetische variatie af. Hierdoor wordt een populatie kwetsbaar voor veranderingen tengevolge van bijvoorbeeld predatie, extreme seizoensinvloeden of ziekten. **Ook is bij kleine leefgebieden de grens met het omringende landschap relatief langer. Hierdoor neemt de invloed van de directe omgeving op de abiotische gesteldheid van het leefgebied toe. De kwaliteit van het leefgebied kan daardoor worden aangetast.***

*Versnippering betreft het uiteenvallen van het leefgebied van een soort in meerdere kleinere, ruimtelijk gescheiden leefgebieden. Door versnippering zijn veel oorspronkelijke populaties uiteengevallen in een netwerkpopulatie. Bij voortgaande versnippering kan zo'n netwerkpopulatie verder uiteenvallen in een reeks kleinere populaties die geen onderling contact meer hebben (zie figuur 5). Soorten zijn in verschillende mate gevoelig voor versnippering van leefgebieden. Het meest gevoelig zijn: * Soorten met een gering verspreidingsvermogen. Voor deze soorten zijn de afstanden tussen natuurgebieden al snel niet meer overbrugbaar, waardoor de ruimtelijke samenhang van het populatienetwerk verloren gaat. * Soorten die zich over de grond bewegen. Deze soorten zijn bij de uitwisseling tussen leefgebieden gevoelig voor barrières, zoals wegen, spoorwegen, stedelijke bebouwing en intensieve agrarische gebieden. * Soorten met een grote oppervlakte behoefte. Voor deze soorten is de draagkracht van de natuurgebieden gering, waardoor ze slechts kleine populaties kunnen herbergen.*

Onderzoek beschermde soorten te beperkt

Door Van Heukelom-verbeek wordt terecht in haar rapportage van 6 april (zie bijlage 13 bij Ruimtelijke Onderbouwing) opgemerkt dat een onderzoek naar beschermde soorten – niet zijnde broedvogels, vleermuizen en reptielen – ontbreekt.

Arcadis geeft in haar schriftelijke van 21 juni 2006 (eveneens bijlage 13) aan dat andere soorten fauna minder beschermd zijn en terloops in het onderzoek zijn meegenomen, al is het onderzoek hier echter niet op afgestemd. De stichting is van mening dat er een adequaat onderzoek dient plaats te vinden naar genoemde overige soorten.

Onderzoek naar permanente nesten

Door Van Heukelom-verbeek wordt in haar rapportage van 6 april (zie bijlage 13 bij Ruimtelijke Onderbouwing) opgemerkt dat er geen onderzoek gedaan is naar de aanwezigheid van meer permanente nesten/verblijven van broedvogels en zoogdieren.

Arcadis geeft in haar schriftelijke van 21 juni 2006 (eveneens bijlage 13) aan dat Spechten en roofvogels goed in staat zijn om voor vervangende nesten/holen te zorgen.

Uit deskundigenonderzoek van VVZ blijkt dat een vleermuis niet in staat is om een nest te maken in een boom, doch afhankelijk is van verlaten nesten van o.a. de specht. De stichting is derhalve van mening dat aanwezigheid van permanente nesten van vleermuizen onderzocht dient te worden. Bovendien gaat de stichting er vanuit dat deze nesten permanent

gehandhaafd blijven – zolang er sprake is van regelmatige bewoning – en niet verstoord mogen worden.

Conclusie veldonderzoeken

Op basis van het genoemde in dit bezwaar is de stichting van mening dat de onderzoeken naar flora en fauna te beperkt qua onderzoeksomvang/diepgang zijn geweest. Bovendien zijn de onderzoeken redelijk gedateerd (meest recente onderzoek is uitgevoerd in juni 2006).

Het uitvoeren van een uitgebreid additioneel onderzoek – met frequente veldwaarnemingen gedurende een langere periode – acht de stichting noodzakelijk.

Kapvergunning in relatie tot Boswet

Fase vier van de kapvergunning valt deels onder de boswet. In deze wet is bepaald dat naast het melden van een voorgenomen velling het verplicht is om binnen drie jaar een nieuwe houtopstand te realiseren op de grond waar het bos of de bomen hebben gestaan. Dit is de zogenaamde herplantplicht. Als deze herplant geheel of deels mislukt, moet de tenietgegane beplanting binnen drie jaar worden toegestaan.

De stichting betreurt het dat een adequate natuurcompensatie in de directe nabijheid van het plangebied niet mogelijk lijkt. Temeer omdat de resterende natuur door de voorgenomen bomenkap, de oprukkende zandafgraving door de firma Sigrano en de aanleg van de binnenring ernstig onder druk zal komen te staan.

Luchtkwaliteit

In de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat er geen rekening is gehouden met fijnstof (PM10) afkomstig van de zandafgravingen door Sigrano. Dit omdat uit een analyse van gewassen zand van Sigrano niet aantoonbaar is.

Op de website van Sigrano wordt echter ook aangegeven dat er kwartsmeel door Sigrano wordt geproduceerd (Microsil). De constatering van de onderzoekers (Cauberg-Huygen, zie bijlage 14 Ruimtelijke Onderbouwing) dat geen rekening met eventuele fijnstof van Sigrano hoeft te worden gehouden, acht de stichting onjuist.

Manege / stankoverlast en insecten

In de ruimtelijke onderbouwing wordt aangegeven dat stankoverlast door de manege (Boomweg 4) getoetst is aan de richtlijn Veehouderij en Stankhinder (1996) en de Brochure Veehouderij en Hinderwet.

De stichting vindt het een omissie in de ruimtelijke onderbouwing dat niet getoetst is aan de per 1 januari 2007 van kracht geworden Wet Geurhinder en Veehouderij. Strikt formeel heeft de gemeente gelijk als zij aangeeft dat uitsluitend vergunningen hieraan getoetst hoeven te worden die op of na 1 januari 2007 zijn ingediend.

De stichting acht het noodzakelijk dat in de ruimtelijke onderbouwing alsnog rekening wordt gehouden met de nieuwe normen om Geurhinder te voorkomen. Toekomstige bewoners mogen van de gemeente Landgraaf een zorgvuldig en gedegen ruimtelijke onderbouwing verwachten, waarin rekening is gehouden met actuele normen om geuroverlast zoveel mogelijk te voorkomen. Vorenstaande is niet alleen in belang van de toekomstige bewoners, maar ook om klachten door toekomstige bewoners richting manegehouder te voorkomen.

Bouwhoogte flats

Op 15 december 2006 heeft PRM de stichting schriftelijk geïnformeerd (zie bijlage één) dat de bouwhoogte van de flats (ook wel kastelen genoemd) verlaagd wordt naar 12,34 meter respectievelijk 12,90 meter nokhoogte.

Uit de tekeningen blijkt dat één flat (zie tekening K202) in een helling wordt gebouwd. Hierdoor is de hoogte van de flat aan de ene zijde 10.18 meter en aan de andere zijde maar liefst 15.76 meter. Een dergelijk hoge bebouwing is in strijd met eerdere afspraken en achten de stichting veel te hoog. Door het neerzetten van dergelijke hoge flats is er geen sprake meer van het feit dat “woningen te gast zijn in het landschap”, zoals herhaaldelijk aangegeven in de ruimtelijke onderbouwing, doch dominant horizon-vervuilende gebouwencomplexen. Ook acht de stichting het aantal m2 vloeroppervlakte van genoemde flat te hoog. Een beperking qua hoogte en m2 grondoppervlakte acht de stichting noodzakelijk.

Vrije kavels

Centraal staat in de ruimtelijke onderbouwing de vergunningaanvraag van de 88 wooneenheden. Naast deze wooneenheden vindt deels traditionele verkaveling plaats (vrije kavels). Daarbij wordt vermeld dat ten aanzien van de bebouwing de normen gelden, die tevens van toepassing zijn op de aangrenzende wijk. Genoemde normen zijn ná het realiseren van de bestaande wijk fors versoepeld. Dit betekent dat het risico bestaat dat de nieuwbouw hierdoor in praktijk fors zal afwijken van de bestaande bebouwing. Om een harmonieus geheel te krijgen met de bestaande wijk, acht de stichting het noodzakelijk dat dezelfde bouwvoorwaarden gelden, dan ten tijde van bebouwing van de bestaande wijk. De stichting vraagt daarbij bijzondere aandacht voor de bouwhoogte, om de privacy van de bestaande wijk te respecteren en horizonvervuiling te voorkomen.

Conclusie

Op voornoemde gronden verzoeken wij u de verleende vergunningen in te trekken.

Hoogachtend,

Stichting Bewonersbelangen Bungalowpark “de Bousberg”

Mevr. M-L.Savelkoul-Bastiaans

Wvd. voorzitter